

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

4. posiedzenie 5. sesji V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 29. Listopada 1887.

Treść: Urlopy dla pp. Grocholskiego i Rosenstocka. — Spis petycji. — Ukonstytuowanie komisji drogowej. — Przekazanie petycji Kolberga o subwencję na dzieło etnograficzne, ze szkolnej komisji do komisji budżetowej. — Uchwała wzmocnienia komisji gminnej. — Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z preliminarzami fundusów indemnizacyjnych. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Radocka góra ze związku gminy Radocza, a wcielenie do gminy Wysoka w powiecie Wadowickim. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wpływie nieograniczonej wolności dzielenia posiadłości tabularnych na ustrój obszarów dworskich. — Sprawozdanie i uchwalenie wniosków Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Brzeżan na pobór dodatku do podatku konsumcyjnego od wina. — Sprawozdanie i uchwalenie wniosków Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Podgórze na pobór opłaty od napojów spirytusowych i od piwa. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, folwarku Czernichowskiego i szkoły ogrodniczej w Czernichowie. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie gwarancji kraju dla Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy łowieckiej. — Pierwsze czytanie wniosku posła Władysława Koziebrodzkiego w przedmiocie zmian norm co do obliczania kosztów podróży pp. posłów. — Wniosek p. Bobczyńskiego na wybór osobnej komisji do tego przedmiotu. — Odrzucenie tego wniosku i przekazanie wniosku p. Koziebrodzkiego do komisji budżetowej. — Wniosek p. Merunowicza o Sądach gminnych. — Zapowiedź 5. posiedzenia.

Początek o godzinie 11. minut 30.

Przewodniczący: JE. Jan hr. Tarnowski,
Marszałek krajowy.

Sekretarze: pp. Dr. Stanisław hr. Badeni,
Adam Jędrzejowicz, Władysław ks. Sapięha i ks.
Siczyński.

Ze strony Rządu: JE. p. Filip Zaleski,

c. k. Namiestnik.

Obecnych posłów: 102.

JE. hr. Marszałek. Gdy Wysoki Sejm
jest w komplecie, otwieram posiedzenie. Prze-
ciwko protokołom z drugiego i trzeciego posie-

dzenia nie wniesiono żadnych zarzutów, uważając je zatem mogą za przyjęte.

Wpłynęły podania o urlopy. Proszę p. sekretarza o odczytanie tych podań.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Ba d e n i (czyta):

Wasza Ekscelencyo

Jaśnie Wielmożny Marszałku krajowy!

Zdaniem lekarzy wymaga chorobliwy stan zdrowia mego obecnie dłuższego pobytu w cieplejszym klimacie i w tym celu wysłano mnie tutaj do Abbazy. Nie mogę zatem pomimo szczerych chęci przybyć do Lwowa dla brania udziału w czynnościach Sejmu krajowego, a widzę się zmuszonym upraszać niniejszem Waszą Ekscelencyę o łaskawe wyjednanie mi u Wysokiego Sejmu czterotygodniowego urlopu.

Z wysokiem poważaniem

Kazimierz Grocholski w. r.

poseł sejmowy z gmin wiejskich okręgu wyborczego Skałat.

JE. hr. Marszałek. JE. Kazimierz Grocholski wniósł podanie o udzielenie mu czterotygodniowego urlopu. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza na udzielenie urlopu, raczy rękę podnieść. (Większość). Urlop jest udzielony.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Ba d e n i (czyta):

Do Jego Ekscelencyi

Jaśnie Wielmożnego Pana

Jana hr. Tarnowskiego, Marszałka krajowego etc. we Lwowie.

Skałat dnia 28. Listopada 1887.

Wasza Ekscelencyo!

Z tej samej jak w usprawiedliwieniu nieobecności mej na pierwszym posiedzeniu sejmowem podanej przyczyny, to jest z powodu wypadków słabości w mojej rodzinie, śmiem niniejszem prosić Waszą Ekscelencyę o łaskawe udzielenie mi urlopu na dni dziesięć.

Raczy Ekscelencya przyjąć wyrazy mego wysokiego poważania, z jakim mam zaszczyt kreślić się

Waszej Ekscelencyi

uniżony sługa

Maurycy Rosenstock w. r.

JE. hr. Marszałek. P. Maurycy Rosenstock wniósł podanie o udzielenie dziesięciodniowego urlopu. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza na udzielenie dziesięciodniowego urlopu p. Maurycemu Rosenstockowi raczy rękę podnieść. (Większość). Urlop jest udzielony.

Upraszam p. sekretarza o odczytanie spisu petycyj.

Sekretarz p. Adam Ję d r z e j o w i c z (czyta):

Spis petycyj

wniesionych po dzień 29. Listopada 1887.

86. Wydział krajowy z podaniem Wydziału powiatowego w Grybowie, popierającym prośbę gminy Ptaszkowy o przyjęcie kosztów wychowania Anny Zawój na fundusz krajowy — do komisji petycyjnej.
87. Zarząd Instytutu głuchoniemych dla młodzieży izraelskiej we Wiedniu, przez p. Goldmana, o dotowanie miejsc stypendyjnych dla młodzieży izrael. w Galicyi — do komisji budżetowej.
88. Izaak Blumenfeld, przez p. Onyszkiewicza, o odpisanie resztującej grzywny w kwocie 166 zł. 88 ct. z funduszu propinacyjnego i o wstrzymanie egzekucyi — do komisji petycyjnej.
89. Leon Czekałowski, przez p. Gnoińskiego, o przyjęcie kosztów leczenia córki jego Malwiny, zostającej w zakładzie kulparkowskim, na koszt kraju — do komisji petycyjnej.
90. Aleksandra Komarowa, wdowa po adwokacie, przez p. Płazińskiego, o jednorazowe wsparcie — do komisji budżetowej.
91. Walerya Łopuszańska, wdowa po adjunkcie Wydziału krajowego, przez p. Sawę, o zapomogę — do komisji budżetowej.
92. Józefa Koestlich, wdowa po oficjale szpitala we Lwowie, przez p. Stanisława Tarnowskiego (juniora) o dodatek na utrzymanie i wychowanie pozostałych sierót — do komisji budżetowej.
93. Jan Lisowski, praktykant nauczycielski, przez p. Uderskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.
94. Wiktoryn Hostynek, nauczyciel szkoły wydziałowej w Bochni, przez p. Płazińskiego, o dodatek osobisty i jednorazową zapomogę — do komisji szkolnej.

95. Jan Chełmecki, kierownik szkoły ludowej w Szczawnicy, przez p. Żuk Skarszewskiego, o podwyższenie płacy — do komisji szkolnej.
96. Nimirowski Michał, młodszy nauczyciel ludowy w Przemyślu, przez p. Romanowicza, o przyznanie 5-letnich dodatków — do komisji szkolnej.
97. Celestyn Kotkowski, optyk we Lwowie, o stypendyum na kształcenie syna Mieczysława w muzyce — do komisji budżetowej.
98. Gmina Smereczki, powiat Turka, przez p. Łozińskiego, o zapomogę na pobudowanie i wewnętrzne urządzenie cerkwi — do komisji budżetowej.
99. Gmina Żabokruki, okręgu Bobreckiego, przez p. Henzla, o zmniejszenie prestacyi na utrzymanie nauczyciela — do komisji szkolnej.
100. Gmina miasta Sambora, przez p. Uderskiego, o bezprocentową zaliczkę w kwocie 250.000 zł. na budowę koszar — do komisji budżetowej.
101. Zwierzchność gminy miasta Podgórze, przez p. Płazińskiego, o zmianę §. 6. ordynacyi wyborczej powiatowej — do komisji gminnej.
102. Ta sama, przez p. Płazińskiego, o nadanie jej prawa odrębnego wyboru posła na Sejm krajowy w myśl §. 2. ordynacyi wyborczej — do komisji prawniczej.
103. Zarząd powiatowy w Turce, przez p. Łozińskiego, o spowodowanie rychlejszego zaprowadzenia ksiąg gruntowych w powiecie Turka — do komisji prawniczej.
104. Wydział Rady powiatowej w Wieliczce, przez p. Struszkiewicza, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Samborze, w sprawie powszechnych zakładów krajowych dla nieuleczalnie chorych — do komisji administracyjnej.
105. Wydział powiatowy w Brzesku, przez p. Jana Stadnickiego, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Horodence w sprawie noweli odnoszącej się do kas pożyczkowych gminnych — do komisji gminnej.
106. Wydział powiatowy w Horodence, przez p. Lenartowicza, o nowelę, pozwalającą egzekucyę polityczną dla kas pożyczkowych gminnych — do komisji gminnej.
107. Ten sam, przez p. Chamca, w sprawie budowy kolei Kołomyja — Horodenka — Zaleszczyki — do komisji drogowej.
108. Wydział powiatowy Zaleszczyki, przez p. Chamca, przedkłada petycyę miasta Zaleszczyk w sprawie poboru opłat od psów — do Wydziału krajowego.
109. Gmina Torskie, powiat Zaleszczyki, wraz z obszarem dworskim, przez p. Chamca, o wyłączenie jej z okręgu sądowego Zaleszczyckiego, a przydzielenie do okręgu sądowego Tłusteckiego — do komisji prawniczej.
110. Zdzisław ze Zięblic Bogusz, przez p. Koziebrodzkiego, w sprawie zabezpieczenia brzegu rzeki Wisłoka — do komisji gospodarstwa krajowego.
111. Rada szkolna miejscowa w Prusach, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płac nauczycielom i o posadę drugiego nauczyciela — do komisji szkolnej.
112. Rada szkolna miejscowa w Bronowicach małych, przez p. Romanowicza, o zrównanie płacy nauczyciela tamtejszego z innymi gminami — do komisji szkolnej.
113. Rada szkolna miejscowa w Brunowicach wielkich, przez p. Romanowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi — do komisji szkolnej.
114. Gmina Dołhe Medenickie, przez p. Ochrymowicza, o wsparcie na budowę szkoły miejscowej — do komisji budżetowej.
115. Piotr Bociński, emeryt. nauczyciel w Brunowicach małych, przez p. Romanowicza, o jednorazową bezzwrotną zapomogę — do komisji budżetowej.
116. Nauczyciele 4-klasowej szkoły etatowej w Kałuszu, przez p. Romanowicza, o podwyższenie płacy — do komisji szkolnej.
117. Rozalia Lewkowicz, przez p. Smolkę, o wsparcie roczne w kwocie 300 zł. — do komisji budżetowej.
118. Marya Swoboda, przez p. Goldmana, o jednorazową zapomogę — do komisji budżetowej.
119. Ks. Józef Krukowski, proboszcz św. Floryana w Krakowie, przez p. Bobrzyńskiego, o trzecią subwencyę na odnowienie pomników rektorskich w tymże kościele — do komisji budżetowej.

120. Dr. Izydor Szaraniewicz, profesor uniwersytetu, przez p. Bereźnickiego, o subwencyę 200 zł. na badania archeologiczne, w okolicy Halicza—do komisji budżetowej.
121. Stowarzyszenie dla pielęgnowania chorych studentów uniwersytetu w Wiedniu, przez p. Czerkawskiego, o zapomogę na cele humanitarne — do komisji budżetowej.
122. Grono nauczycieli ludowych w Maryampolu, przez p. Goreckiego, o podwyższenie płacy — do komisji szkolnej.
123. Nauczyciele szkoły etatowej dwuklasowej w Janowie koło Lwowa, przez p. Jankę, o podwyższenie płacy—do komisji szkolnej.
124. Rada szkolna miejscowa i Zwierzchność gminna w Podhorcach, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi—do komisji szkolnej.
125. Rada szkolna miejscowa w Laszkach murowanych pod Lwowem, przez p. Merunowicza, jak wyżej — do komisji szkolnej.
126. Rada szkolna miejscowa w Zboiskach, pow. Lwów, przez p. Merunowicza, jak wyżej — do komisji szkolnej.
127. Włodzimierz Witoszyński, nauczyciel ludowy w Zboiskach, pow. Lwów, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płacy lub o zapomogę — do komisji szkolnej.

JE. hr. Marszałek. Podaję do wiadomości Wysokiej Izby, że ukonstytuowała się komisja drogowa; wybrała:

przewodniczącym p. hr. Józefa Męcińskiego, zastępcą przewodniczącego p. Jaworskiego, sekretarzem p. Wincentego Gnoińskiego.

W ten sposób byłyby wszystkie komisje ukonstytuowane, z wyjątkiem komisji podatkowej, którą upraszam, aby się jak najrychlej ukonstytuowała.

Głos ma JE. ks. Jerzy Czartoryski.

JE. p. Ks. Jerzy Czartoryski. Do komisji szkolnej przydzielono petycyę p. Kolberga o subwencyę na wydawnictwo dzieła etnograficznego. Otóż komisja szkolna oświadczyła się przychylnie, jednak ze względu, że tu poruszona jest strona finansowa, uchwaliła, aby proponować Sejmowi przekazanie tej petycyi do komisji budżetowej dla ostatecznego załatwienia. Wnoszę więc, aby ta petycja została odesłana do komisji budżetowej.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z tym wnioskiem, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty.

P. Kazimierz hr. Badeni. Proszę o głos.

JE. hr. Marszałek. P. Kazimierz hr. Badeni ma głos.

P. Kazimierz hr. Badeni. Powszechnie wiadomo, że Wydział krajowy przedłoży projekt w bieżącej sesji statutu miejskiego czyli nowej ustawy gminnej, mającej obowiązywać dla całego szeregu miast. Sprawa ta będzie przekazaną zapewne komisji gminnej. Jest do życzenia, aby w tej komisji zasiadali także posłowie obznajomieni dokładnie ze stosunkami miejskimi i z potrzebami administracji miejskiej. Postanowiła tedy komisja żądać powiększenia liczby członków o jednego. Stawiam więc imieniem komisji gminnej wniosek, aby komisja ta składała się z 16 a nie z 15 członków.

Na wypadek, jeśli Wys. Izba raczy przyjąć ten wniosek, upraszam JE. p. Marszałka, aby wybór jeszcze jednego członka komisji gminnej do komisji gminnej raczył postawić na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z tym wnioskiem, aby komisję gminną powiększyć o jednego członka, zechce rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Przystępujemy do porządku dziennego. Pierwszym punktem jest: Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z preliminarzami funduszków indemnizacyjnych. (**Aleg. 29.**) Głos ma p. Dr. Stan. hr. Badeni.

P. Dr. Stan. hr. Badeni. Wnoszę odesłanie tego przedłożenia do komisji budżetowej.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z kolei następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Radocka Góra ze związku gminy Radocza, a wcielenie do gminy Wysoka

w powiecie Wadowickim. (**Aleg. 30.**) Sprawozdawca JE. p. Smolka ma głos.

Sprawozdawca JE. p. Smolka. Pod względem formalnym wnoszę, aby przedmiot ten odesłano do komisji administracyjnej,

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza na odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wpływie nieograniczonej wolności dzielenia posiadłości tabularnych na ustrój obszarów dworskich. (**Aleg. 31.**) Sprawozdawca poseł Smolka ma głos.

Sprawozdawca JE. p. Smolka. Pod względem formalnym wnoszę odesłanie tego przedmiotu do komisji gminnej.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z odesłaniem tego sprawozdania do komisji gminnej, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Brzeżan na pobór dodatku do podatku konsumcyjnego od wina. Sprawozdawca JE. poseł Smolka ma głos.

Sprawozdawca JE. p. Smolka (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Brzeżan na pobór dodatku do podatku konsumcyjnego od wina.

Wysoki Sejmie!

Z dniem 31. Grudnia b. r. kończy się gminie miasta Brzeżan prawo do poboru 60% dodatku do podatku konsumcyjnego od wina przyznanego jej uchwałą Wysokiego Sejmu zatwierdzoną Najwyższem postanowieniem z 8. Stycznia 1881 (D. u. kr. Nr. 32. z r. 1881).

Z upływem tego prawa gmina miasta Brzeżan traci na pokrycie swoich wydatków rocznie do 500 zł. co dla niej w obec niekorzystnego stanu jej finansów nie jest rzeczą obojętną.

Dla zrównoważenia tego ubytku Rada gminna na posiedzeniu z 12. Marca b. r. posta-

nowiła wnieść petycję do Wysokiego Sejmu o odnowienie przywileju na pobór dodatku do podatku konsumcyjnego od wina w obręb miasta Brzeżan i jego przedmieść wprowadzonego bądź to na wyszynk, bądź na własną potrzebę w wysokości 100%, a to na lat 12 począwszy od 1. Sierpnia 1888.

Na poparcie swojej prośby, gmina przytacza, że powody jakie gminę zniewoliły były do wniesienia podobnej petycji w r. 1880 na dniu 20. Lutego zupełnie się nie zmieniły. Dochody gminy przez ciąg 6-letniego peryodu poboru dotychczasowego dodatku od wina nie podniosły się a gmina z powodu coraz bardziej wzmagających się czynności tak własnego jak i poruczonego zakresu działania, ma do ponoszenia coraz więcej wydatków na rozmaite instytucje i zakłady gminne, na które w zwyczajnych dochodach gminy nie znajduje żadnego pokrycia.

Wszystkie te wydatki gminne są nieuniknione a gmina nie mając żadnego zakładowego majątku ani też kapitałów, ograniczoną jest czerpać swe dochody wyłącznie z podatków spożywczych od gorących napojów, piwa, mięsa, z prawa poboru kopytkowego, tudzież z datków do podatków bezpośrednich. Jedynie bowiem kapitał zakładowy jaki gmina posiadała, ofiarowała na założenie wyższego gimnazjum, gmach zaś szkolny wybudowała kosztem 33.090 zł. z pożyczonych pieniędzy.

Na umorzenie zaciągniętych długów, podatków i rozmaitych zobowiązań prawnych gmina potrzebuje rocznie 17.178 zł. 86 ct. — na utrzymanie szkół 1.800 zł. — na umorzenie pożyczki zaciągniętej na budowę gmachu szkolnego 5.677 zł. 33 ct. — na konserwację dróg 5.359 zł. — na urząd i służbę 10.888 zł. 75 ct.

Wydatki te zarachowane są w budżecie na r. 1887, a dodać winniśmy, że gospodarstwo gminne w Brzeżanach jest oszczędne, a zarachowane wydatki nie są przesadnie obliczone.

Powyższe pozycje z budżetu na r. 1887. zacytowane tylko dla przykładu wskazują, że gmina ma istotnie wielkie zadanie, ażeby wszelkim obowiązkiem ciężącym na niej zadość uczynić.

W celu przysporzenia sobie dochodów na pokrycie wydatków gminnych, Rada gminna na posiedzeniu z 26. Marca b. r. nałożyła na wszystkich członków gminy 25% dodatku

do podatków stałych a zarazem postanowiła, iż ze względu, że mieszkańcy miasta obarczeni są już po nad siły podatkami państwowymi, krajowymi, powiatowymi, szkolnemi i drogowymi, tudzież ze względu, iż z powodu panującej stagnacyi w handlu i przemyśle, oraz braku wszelkiego zarobku, mieszkańcy miasta znajdują się w nader niekorzystnych stosunkach majątkowych, dalsze nakładanie wyższych dodatków nie może mieć miejsca.

Uchwała Rady z 12. Marca o uzyskanie koncesyi na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od wina była należycie w gminie ogłoszoną, a żadne przeciw niej protesta nie zostały wniesione.

Wydział powiatowy w zastępstwie Rady powiatowej na posiedzeniu z 4. Października b. r. zatwierdził tę uchwałę i popiera jak najgoręcej prośbę gminy.

Ze względu jedynie, że Wysoki Rząd wedle doświadczenia nie udziela przyzwolenia na pobór podobnych dodatków na czas po nad 10 lat sięgający z powodu, że w ciągu zbyt długiego czasu, okoliczności tak się zmienić mogą, że takie dodatki albo wcale nie, albo nie w tej wysokości potrzebowałyby być pobieranymi, Wydział krajowy zgadza się na pobór tego dodatku na peryod dziesięcioletni i wnosi:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

Gminie miasta Brzeżan pozwala się pobierać na pokrycie jej wydatków gminnych w latach 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896 i 1897 dodatek w wysokości 100% (Sto procent) do podatku konsumcyjnego od wina w obręb miasta Brzeżan i jego przedmieść bądź na własną potrzebę, bądź na wyszynk wprowadzonego.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (nikt). Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem Wydziału krajowego, ażeby gminie miasta Brzeżan pozwolić pobierać na pokrycie jej wydatków gminnych w latach 1888—1897 dodatek w wysokości 100% do podatku konsumcyjnego od wina w obręb miasta Brzeżan i jego przedmieść bądź na własną potrzebę, bądź na wyszynk wprowadzonego, zechce rękę podnieść (większość). Wniosek jest przyjęty.

Przystępujemy do następnego punktu porządku dziennego.

Jest nim: Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Podgórze na pobór opłaty od napojów spirytusowych i od piwa. Sprawozdawca JE. poseł Smolka ma głos.

Sprawozdawca JE. p. Smolka (czyta):
L. 52716.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie zezwolenia gminie miasta Podgórze na pobór opłaty od napojów spirytusowych i od piwa.

Wysoki Sejmie!

Ustawą z 3. Stycznia 1886 r. otrzymała gmina miasta Podgórze prawo pobierania w latach 1885, 1886 i 1887 opłat od napojów spirytusowych i od piwa do tego miasta wprowadzanych i w niem zużywanych, według następującej taryfy:

I.

Opłaty uiszczać się mające przez koncesyonowanych szynkarzy;

1. od hektolitra piwa cienkiego 88½ ct.
2. od hektolitra piwa dubeltowego 1 zł. 70 ct. w. a.
3. od hektolitra wódki czystej, ordynaryjnej, nie przepędzanej przez anyż, kminek i t. p. aż do 50 stopni Trallesa 10 zł. 60½ ct. w. a.
4. od hektolitra wódki czystej przepędzanej przez anyż, kminek i t. p. aż do 50 stopni Trallesa 11 zł. 48½ ct. w. a.
5. od hektolitra okowity czyli spirytusu nad 50 do 75 stopni Trallesa 17 zł. 67 ct. w. a.
6. od hektolitra okowity czyli spirytusu nad 75 stopni Trallesa 26 zł. 50½ ct. w. a.
7. od hektolitra rosolisu, śliwowicy, likieru, ponczowej esencji i w ogóle wszelkich słodzonych wódek 17 zł. 67 ct. w. a.
8. od hektolitra araku bez różnicy stopnia 24 zł. 74 ct. w. a.
9. od hektolitra miodu, wiśniaku i maliniaku 2 zł. 83 ct. w. a.

II.

Opłaty od napojów przez mieszkańców miasta Podgórze na swą własną potrzebę prowadzonych.

10. od hektolitra piwa cienkiego 52 ct. w. a.
11. od hektolitra piwa dubeltowego 80 ct.

12. od litra wódki surowej ordynaryjnej 8 ct.
 13. od litra okowity lub spirytusu 20 ct.
 14. od litra, rosolisu, śliwowicy, likieru, ponczowej esencji, araku i słodzonych wódek 12 ct.

15. od hektolitra miodu, wiśniaku i maliniaku 2 zł. 83 ct.

16. od litra miodu, wiśniaku i maliniaku 3 ct.
 Ponieważ prawo pobierania powyższych opłat kończy się z końcem bieżącego roku, przeto Rada gminna miasta Podgórze na posiedzeniu z 1. Sierpnia 1887 uchwaliła odnieść się do Wysokiego Sejmu o przyznanie jej prawa poboru opłat od napojów spirytusowych i od piwa na dalszych lat sześć t. j. od r. 1888 do 1893 włącznie i ustanowiła następującą taryfę:

1. a) od jednego litra piwa 2½ ct.

b) od beczki czyli 50 litrów 1 zł. 25 ct.

c) od jednego hektolitra 2 zł. 50 ct.

2. a) od jednego hektolitra wódki czystej ordynaryjnej nie przepędzanej przez anyż, kminek i t. p. aż do 50 stopni Trallesa 12 zł.

b) od litra jak wyżej 12 ct.

3. a) od jednego hektolitra wódki czystej przepędzanej przez anyż, kminek i t. p. aż do 50 stopni Trallesa 14 zł.

b) od jednego litra jak wyżej 14 ct

4. od jednego hektolitra okowity do 50 stopni Trallesa wprowadzanej do fabryki w celu wyrabiania araku wódek i rosolisów 20 zł.

5. a) od jednego hektolitra okowity lub spirytusu nad 50 do 70 stopni Trallesa 20 zł.

b) od jednego litra jak wyżej 20 ct.

6. od jednego hektolitra okowity lub spirytusu sprowadzonego do fabryki w celu wyrabiania araku, wódek i rozolisów od 50 do 75 stopni Trallesa 30 zł.

7. a) od jednego hektolitra spirytusu lub okowity nad 75 stopni Trallesa 28 zł.

b) od jednego litra jak wyżej 28 ct.

8. od jednego hektolitra spirytusu nad 75 wyżej do 100 stopni Trallesa sprowadzonego do fabryki w celu wyrabiania araku, wódek i rozolisów, od każdego stopnia i hektolitra 35 ct.

9. a) od jednego hektolitra rozolisu, śliwowicy, ponczowej esencji i innych wszelkich słodzonych wódek 20 zł.

b) od jednego litra jak wyżej 20 ct.

10. a) od jednego hektolitra araku do 75 stopni Trallesa 24 zł.

b) od jednego litra jak wyżej 24 ct.

11. od jednego hektolitra araku nad 70 do 100 stopni Trallesa od każdego stopnia i hektolitra 35 ct.

12. a) od jednego hektolitra miodu, wiśniaku i maliniaku 4 zł.

b) od jednego litra jak wyżej 4 ct.

Taryfa ta uchwalona przez Radę gminną różni się tem od dotychczasowej, że we wszystkich pozycjach jest wyższą, nadto wprowadza gmina niektóre nowe opłaty, które dotychczas nie istniały, a wreszcie Reprezentacja gminna zniosła taryfę od mieszkańców sprowadzających napoje spirytusowe na własną potrzebę.

Zniesienie tej ostatniej opłaty gmina uzasadnia tem, że nikt z porządnych obywateli i mieszkańców nie korzysta z niej, lecz tylko spekulanci, którzy sprowadzają trunki na własną potrzebę, ażeby je później potajemnie szynkarzom odsprzedawać, przez co działają na szkodę gminy.

Potrzebę pobierania nadal zwiększonej opłaty, gmina wykazuje zwiększającym się coraz bardziej rozwojem miasta, i w stosunku do tego wzrastającymi coraz więcej wydatkami, na które gmina nie ma pokrycia.

W ostatnich latach gmina wybudowała w Podgórzu gmach szkolny, rzeźnię, koszary, a w r. 1886 przyprowadziła do skutku budowę pieca wapiennego systemu Hoffmana na wielką skalę kosztem czterdziestu kilku tysięcy zł.

Na te wszystkie budowy gmina nie mając funduszów, była zniwoloną zaciągnąć znaczną pożyczkę, od której samych procentów opłaca przeszło 9.000 zł.

Wydatki te były nieuniknione, gdyż z rozwojem miasta pod względem przemysłu, handlu i oświaty i obowiązki gminy odpowiednio wzrastają.

Mimo tego dochody gminy nie tylko nie wzrastają ale przeciwnie zachodzi obawa, że takowe umniejszać się będą, ponieważ dochody z kamieniołomu i wapiennika z powodu wykończenia kolei cirkumwalacyjnej i znacznej konkurencji umniejszać się muszą.

Rada powiatowa na posiedzeniu z 24. Września zatwierdziła jednogłośnie uchwałę Rady gminnej, ustanawiającą tę zwiększoną taryfę a Wydział powiatowy jak najgoręcej popiera prośbę gminy.

Przeciwko ustanowieniu tej wyższej taryfy wniesiony był przez trzech mieszkańców protest.

Wydział powiatowy jednak i gmina oznajmiają, że do protestu tego nie można przywiązywać żadnej wagi; nie może on bowiem uważanym być za wyraz opinii mieszkańców miasta, skoro mimo należytego ogłoszenia tej nowej taryfy w gminie, na kilka tysięcy mieszkańców jakie Podgórze liczy, wszystkiego trzech zdobyło się na protest i to takich, którzy w tej sprawie są interesowani i tylko widokami osobistymi się kierowali.

Uwagi Wydziału powiatowego i gminy co do tego protestu Wydział krajowy uważa za słuszne, co zaś do samej taryfy, to opłata od piwa ustanawiająca od hektolitra 2 zł. 50 ct. powinna być pozostawioną w dotychczasowej wysokości 1 zł. 70 ct. ponieważ wedle oznajmienia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 20. Kwietnia 1882 L. 3499, pobór opłaty gminnej od piwa tylko w takim razie mógłby liczyć na uzyskanie Najwyższej sankcyi, jeżeliby takowa nie przewyższała ustalonego dla opłat gminnych od piwa najwyższego wymiaru 1 zł. 70 ct. od hektolitra.

Opłaty zaś w punkcie 4, 6, 8, uchwalonej przez Radę gminną taryfy od sprowadzanego do fabryki spirytusu i okowity w celu wyrabiania araku, wódek i rozolisów, muszą być zaliczone do kategorii opłat, które ukrócają wolność produkcji i obrotu handlowego i dla tego Wydział krajowy, ażeby nie narażać projektu ustawy na odmowę Najwyższej sankcyi, oświadcza się przeciwko tym opłatom.

Na inne zaś opłaty w uchwalonej taryfie, ze względu, że takowe zawierają tylko nieznaczne podwyższenie, a potrzeba pobierania takowych jest dla gminy konieczną, jeżeli się nie chce uniemożliwić gminie wykonania ciężających na niej obowiązków, Wydział krajowy się zgadza i wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

Ustawa

z dnia..... dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zezwalająca gminie miasta Podgórze powiatu Wielickiego na pobór opłat od napojów gorących w tem mieście zużywanych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Podgórze w powiecie Wielickim zezwala się pobierać w latach 1888, 1889, 1890, 1891, 1892 i 1893 opłaty od napojów spirytusowych i piwa, w mieście wyrabianych lub w obręb jego wprowadzanych i w niem zużywanych według następującej taryfy:

1. a) od jednego litra piwa 1·7 ct.
- b) od beczułki czyli 50 litrów 85 ct.
- c) od jednego hektolitra 1 zł. 70 ct.
2. a) od jednego hektolitra wódki czystej ordynaryjnej nie przepędzanej przez anyż, kminek i t. p. aż do 50 stopni Trallesa 12 zł.
- b) od jednego litra jak wyżej 12 ct.
3. a) od jednego hektolitra wódki czystej przepędzanej przez anyż, kminek i t. d. aż do 50 stopni Trallesa 14 zł.
- b) od jednego litra jak wyżej 14 ct.
4. a) od hektolitra okowity lub spirytusu nad 50 do 75 stopni Trallesa 20 zł.
- b) od jednego litra jak wyżej 20 ct.
5. a) od jednego hektolitra okowity lub spirytusu nad 75 stopni Trallesa 28 zł.
- b) od jednego litra jak wyżej 28 ct.
6. a) od jednego hektolitra rozolisu, śliwownicy, ponczowej esencji i w ogóle wszelkich słodzonych wódek 20 zł.
- b) od jednego litra jak wyżej 20 ct.
7. a) od jednego hektolitra araku do 70 stopni Trallesa 24 zł.
- b) od jednego litra jak wyżej 24 ct.
8. od jednego hektolitra araku nad 70 aż do 100 stopni Trallesa, od każdego stopnia i hektolitra 35 ct.
9. a) od jednego hektolitra miodu, wiśniaku i maliniaku 4 zł.
- b) od jednego litra jak wyżej 4 ct.

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w Art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, bądź to na sprzedaż bądź na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina miasta Podgórze.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi w obrębie gminy, nie można nią obciążać produkcji, ani obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat, wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa ogólna nad ustawą otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej. Czy żąda kto głosu w rozprawie szczegółowej do artykułów przez sprawozdawcę odczytanych? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje artykuły I., II., III., IV., V. i VI. wraz z tytułem i wstępem, zechce rękę podnieść. (Większość). Ustawa ta wraz z tytułem jest przyjęta.

Sprawozdawca JE. p. Smolka. Ponieważ ustawa w drugim czytaniu bez zmiany przyjęta została, przeto wnoszę, by Wysoka Izba zechciała uchwalić tę ustawę w trzecim czytaniu bez czytania.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa nad tym wnioskiem otwarta. Żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, przystępujemy do głosowania.

Kto się zgadza z wnioskiem przystąpienia do trzeciego czytania z pominięciem czytania, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Kto przyjmuje odczytaną ustawę w trzecim czytaniu, zechce rękę podnieść. (Większość). Ustawa w trzecim czytaniu jest przyjęta..

Z kolei następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności tyczących się krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, folwarku Czernichowskiego i szkoły ogrodniczej w Czernichowie. (Aleg. 32.) Sprawozdawca poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca p. dr. Wereszczyński. Pod względem formalnym wnoszę:

Raczy Wysoka Izba to sprawozdanie Wydziału krajowego przekazać do załatwienia komisji gospodarstwa krajowego.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Pan sprawozdawca wnosi odesłanie tego sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego do załatwienia. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się

z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z kolei następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym. (Aleg. 33.) Sprawozdawca poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca p. dr. Wereszczyński.

Pozwoli Wysoka Izba, iż przedewszystkiem zwrócę uwagę nie tyle na błąd drukarski, ile na mylne zestawienie ustępów, które czyni, że sprawozdanie staje się niezrozumiałe. Na stronicy 8. jest proponowaną Wysokiemu Sejmowi uchwała IV. i tak jest umieszczoną blisko po zmianach §§. 6., 7. i 8. statutu, iż zdaje się, że jakoby była także zmianą statutu. Proszę tedy o oddzielenie IV. ustępu od powołanych paragrafów, gdyż tu powinna była być przedziałka.

Co do formalnego traktowania, upraszam: Raczy Wysoki Sejm sprawozdanie niniejsze przekazać komisji bankowej do załatwienia.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Pan sprawozdawca wnosi przekazanie tego sprawozdania komisji bankowej. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Przystępujemy do następnego punktu porządku dziennego.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie gwarancyi kraju dla Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze. (Aleg. 34.) Sprawozdawca poseł Władysław hr. Badeni ma głos.

Sprawozdawca p. Władysław hr. Badeni. Wnoszę przydzielenie tego sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego do załatwienia.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Pan sprawozdawca, Członek Wydziału krajowego p. Władysław hr. Badeni wnosi odesłanie tego sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego do załatwienia. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z kolei następuje „Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy łowieckiej“. (Aleg. 35.) Sprawozdawca poseł Bereźnicki ma głos.

Sprawozdawca p. Bereźnicki. Przedewszystkiem pozwalam sobie zwrócić uwagę Wys.

Sejmu na błędy drukarskie, które zaszyły w sprawie danin :

na stronicy 1. w ustępie 3. zamiast słowa „nabytek“ winno być słowo „zabytek“;

na str. 32. w §. 26. we wierszu 6. zamiast słowa „tygodni“ powinno być słowo „tygodnie“;

na str. 33. w §. 31. w 14. wierszu między słowami „samic, cietrzewi“, należy opuścić przecinek ;

na str. 38. w 4. wierszu od dołu, zamiast słowa „który“ winno być „które“;

na str. 40. w 1. wierszu z góry zamiast słowa „z rządu“ winno być słowo „z urzędu“;

na str. 41. w §. 68. w drugim wierszu z dołu po słowie „poluje“, należy umieścić przecinek. Po słowie na „obcym obszarze“ przecinek opuścić.

na str. 42. w §. 77. zamiast słowa „dla dozoru“, winno być „do dozoru“.

Pod względem zaś formalnym wnoszę przekazanie sprawozdania niniejszego komisji administracyjnej.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. P. sprawozdawca wnosi odesłanie sprawozdania niniejszego komisji administracyjnej do załatwienia. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

JE. hr. Marszałek. Z kolei następuje pierwsze czytanie wniosku posła Władysława Koziebrodzkiego w przedmiocie zmian norm co do obliczania kosztów podróży pp. posłów. (**Aleg. 36.**) P. Władysław hr. Koziebrodzki ma głos.

P. Władysław hr. Koziebrodzki. Wniosek, który miałem zaszczyt postawić, a który ma być przedmiotem obrad Wysokiego Sejmu, będę się starał jak najkrócej umotywić, gdyż sądzę, że sam za sobą bardzo jasno przemawia.

Postanowienia co do wynagrodzenia kosztów podróży, obowiązujące dotąd, powstały z uchwały Wysokiego Sejmu jeszcze w pierwszym roku jego istnienia na wniosek hr. Aleksandra Dzieduszyckiego.

Wniosek mój różni się zasadniczo w dwóch punktach od obecnie obowiązujących norm.

Pierwsza różnica jest ta, iż obowiązujące obecnie normy powiadają, że koszta podróży będą wynagradzane licząc od miejsca zamieszkania posła, ja zaś żądam, żeby były wynagradzane od miejsca wyboru posła.

Druga zaś różnica zasadnicza jest ta, iż obecnie wynagradzane są koszta podróży od mili, licząc po jeden zł. reński za milę; ja zaś żądam, aby były wynagradzane za kilometr po 10 centów.

To są różnice zasadnicze, na które zwracam uwagę Wysokiej Izby.

Zdaje mi się co do pierwszej różnicy zasadniczej, iż jest najzupełniej uzasadniona i słuszna, ażeby wynagrodzenia nie były liczone od miejsca chwilowego albo dłuższego pobytu posła, lecz od miejsca wyboru to jest od miejsca, które ustawą wyborczą jest przewidziane, które nie jest zmienne i wskutek tego nie następuje się powodu do żadnych nieporozumień i żadnego trudniejszego obliczenia.

Zasada ta tem bardziej jest słuszna, iż przyjęta jest w Radzie państwa, gdzie koszta podróży są liczone nie od miejsca pobytu członka parlamentu, ale od miejsca jego wyboru.

Co do drugiej zasady zdaje mi się, iż ona także jest bardzo uzasadniona z tego powodu, iż obecnie mile nie egzystują prawnie; więc jest rzeczą słuszną, ażeby zmienić mile na kilometry, które obecnie obowiązują.

Miła ma 7 kilometrów i 550 metrów, więc licząc kilometr po 10 centów zniżamy koszta podróży za jedną milę o 25 centów t. j. na 75 ct.

Kiedy pierwsza uchwała co do wynagrodzenia kosztów podróży zapadła, sieć kolei nie była w kraju naszym dość rozpowszechnioną, w skutek tego naturalną było rzeczą, że posłowie jadąc końmi musieli większe ponosić wydatki a więc i wyższe ceny do pewnego stopnia były usprawiedliwione. Obecnie mamy sieć kolei rozsnutą po całym kraju, tak że dojazd do jakiegokolwiek stacyi nie może większych przybierać rozmiarów.

Postanawiam cenę 10 ct. za jeden kilometr, bo uważam ją za zupełnie dostateczną, albowiem cena I. klasy kolejną za jeden kilometr wynosi 5¼ centa, II klasy 3¼ centa, gdyby więc przyjmując nawet wszędzie klasę pierwszą, w takim razie pozostaje jeszcze blisko 5 centów na kilometr, które zupełnie wystarczają na pokrycie kosztów dojazdu i wydatków, jakie się następują podczas podróży i przyjazdu do Lwowa.

Sądzę więc, że i z tego drugiego powodu wniosek jest zupełnie uzasadniony.

Zadałem sobie pracę i obliczyłem, że przyniesie to rocznie funduszowi krajowemu 1500 do

2000 zł. Jest to bardzo mała korzyść, jednak w obec naszych ciężkich stosunków finansowych, i tą małą korzyścią gardzić nie należy i dla tego proszę, aby Wysoka Izba do mego wniosku przychylić się raczyła.

Co do formalnego traktowania upraszam o odesłanie mego wniosku do komisji budżetowej.

P. Bobczyński. Proszę o głos.

(Głosy. Niema dyskusji!).

P. Bobczyński. W sprawie formalnej.

JE. hr. Marszałek. P. Bobczyński ma głos w sprawie formalnego traktowania.

P. Bobczyński. Wnoszę, aby przedmiot ten odesłać do osobnej komisji. (Wesołość).

JE. hr. Marszałek. W sprawie formalnego traktowania tego wniosku są dwie propozycje. P. hr. Koziebrodzki wnosi, ażeby wniosek jego odesłać do komisji budżetowej, p. Bobczyński idzie dalej i chce odesłania do osobnej komisji.

Podaję więc naprzód pod głosowanie wniosek p. Bobczyńskiego. Kto się z tem zgadza, aby wniosek p. Koziebrodzkiego odesłać do osobnej komisji, zechce rękę podnieść. (Mniejszość). Wniosek upadł. Kto się zgadza z tem, aby przedmiot ten przekazać komisji budżetowej, zechce rękę podnieść. (Większość). Przedmiot jest przekazany komisji budżetowej.

Do łaski marszałkowskiej został złożony wniosek p. Teofila Merunowicza, który p. sekretarz zechce odczytać.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz (czyta):

L. s. 194.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policyi miejscowej, należącej do zakresu działania gminy (§. 27. ust. gm. 12. Sierpnia 1886. nr. 21. dz. ust. kr.) wyrzeczoną jest sankcja karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, ma być wykonywaną władza karna w gminach i na obszarach dworskich łącznie przez osobne w tym celu ustanowione sądy gminne, zreorganizowane wedle następujących zasad:

1. Sąd gminny składa się z trzech mężów zaufania czyli asesorów, z których jednego wybiera Rada gminna, drugiego mianuje właściciel lub współwłaściciel obszaru dworskiego, trzeciego zaś właściwy Wydział powiatowy z terna, ułożonego przez naczelnika gminy i przełożonego

obszaru dworskiego. Wszyscy trzej mężowie zaufania wybierają ze swojego grona przewodniczącego Sądu gminnego.

Gdzie jest jeden właściciel obszaru dworskiego, może on pełnić urząd asesora sądu gminnego osobiście, gdy do tego chęć i wolę wobec politycznej władzy powiatowej oświadczy i przepisana przysięgę złoży; jednakże w każdym razie ma on wyznaczyć zastępcę dla siebie, jak w ogóle każdy inny członek sądu gminnego ma mieć zastępcę.

Członkowie sądu gminnego mają liczyć co najmniej 24 lat wieku, być nieposzlakowanej sławy, używać w pełni praw obywatelskich i mieć swoje stałe zamieszkanie w obrębie sądu gminnego.

Mandat członków sądu gminnego trwa trzy lata. Nikogo nie można zmusić do przyjęcia tego urzędu. Kto jednak mandat przyjmie, obowiązany jest wypełniać dokładnie połączone z nim obowiązki — a to pod zagrożeniem grzywnien aż do 20 zł. — mianowicie w takim razie, gdyby dla braku kompletu terminu roków mijały bezskutecznie.

2. Okręg urzędowania sądu gminnego rozciąga się na gminę i obszar dworski tej miejscowości, dla której jest ustanowiony; wolno jednak i kilku gminom łącznie z przynależnymi obszarami dworskimi poddać się na przeciąg jednej kadencji jurysdykcji jednego sądu gminnego — a to za wiedzą i przyzwoleniem politycznej władzy powiatowej.

W takim razie Rady gminne, a względnie właściciele obszarów dworskich, przynależni do okręgu tego wspólnego sądu gminnego, wybierają swoich mężów zaufania tak, jak gdyby jedną stanowili gminę.

3. Kompetencya gminnego sądu pod względem przedmiotu urzędowania obejmuje te sprawy, co do których w myśl §. 60. ust. gm. z 12. Sierpnia 1866 nr. 21. Dz. u. kr. i §. 38. ust. o ochr. własn. pol. z 17. Lipca 1876 Nr. 28. Dz. u. kr. przysługuje dotychczas prawo orzekania kar naczelnikowi gminy — a to zarówno co do zakresu władzy, jak niemniej także z zachowaniem tego samego toku instancyi.

Do sądów gminnych należeć ma także jednanie stron, dobrowolnie zgłaszających się do nich do ugody, — z ważnością ugody sądowej (§. 27. lit. m) ust. gm.).

4. Sądy gminne urzędują ustnie i jawnie

zazwyczaj w stale oznaczonych terminach roków, jednakże nie rzadziej jak raz na tydzień.

5. Orzeczenia sądu gminnego mają być wpisywane w porządku chronologicznym, jak następują, jedne po drugich w przeznaczoną na ten cel księgę w oznaczony ustawą sposób.

Na żądanie stron za opłatą wedle taksy, oznaczonej przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, mogą być wydawane im wypisy wierzytelne z księgi orzeczeń sądu gminnego, które posiadają ważność dokumentów publicznych.

6. Nad prawidłowym postępowaniem co do wyboru, a względnie nominacji członków sądów gminnych, czuwać mają władze polityczne w analogiczny sposób, jak wykonywaną bywa kontrola nad wyborami członków Rad gminnych lub mianowaniem przełożonych obszarów dworskich.

Co do asesorów, których mianowanie zastrzeżone jest dla Wydziałów powiatowych, przysługuje prawo wnoszenia reklamacji przeciwko nieprawidłowemu ich wyborowi do Wydziału krajowego, który takowe podania rozstrzyga w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

7. Uczestnik Sądu gminnego nie może brać udziału w rozstrzyganiu sprawy, w której sam, albo jego najbliżsi krewni i powinowaci są interesowani.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wedle powyższych zasad ułożony projekt ustawy przedłożył Sejmowi na najbliższej sesji.

Lwów, dnia 29. Listopada 1887.

Teofil Merunowicz,
wnioskodawca.

Czerkawski, Gross, Henryk Janko, ks. Kopyciński, Waygart, Feliks Pławicki, E. Uderski, Mroczkowski, Goldmann, Romanowicz, Lenartowicz, Fruchtman, F. Biliński, Kapri, Simon, Wierzbicki w. r.

JE. hr. Marszałek. Wniosek ten jest dostatecznie poparty, postąpię z nim według regulaminu i pierwsze czytanie tegoż postawię na jednym z najbliższych posiedzeń Wys. Izby.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia wyczerpany.

Z powodu braku przedmiotów nie mogą wyznaczyć następnego posiedzenia wcześniej jak na Piątek.

Pierwsze czytania przeszły po największej

części przez Wys. Izbę, także wybory komisji zostały dokonane, obecnie nie pozostaje mi nic innego, jak prosić pp. przewodniczących komisji, aby raczyli przyspieszyć prace w komisjach, by takowe mogły dostarczyć Wys. Sejmowi przedmiotów do obrad.

Posiedzenie zamknięte.

(Koniec posiedzenia o godzinie 12. min. 22 w południe).

Porządek dzienny

5. posiedzenia, 5. sesji, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Piątek dnia 2. Grudnia 1887 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia jednolitego stałego funduszu na bezprocentowe pożyczki dla gmin na budowę koszar dla c. k. wojska.

Sprawozdawca p. Smolka.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie reformy ustawodawstwa gminnego.

Sprawozdawca p. Smolka.

3. Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji gminy Olszanki w powiecie Rawskim, w sprawie zezwolenia na pobór 73% dodatków do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Smolka.

4. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca p. Wereszczyński.

5. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowych szkół rolniczych w Dublanach i folwarku Dublańskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński.

6. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zaprowadzenia języka wykładowego ruskiego w klasach równoległych gimnazjum państwowego w Przemyśle.

Sprawozdawca p. Pietruski.

7. Pierwsze czytanie wniosku p. Merunowicza w przedmiocie ustanowienia sądów gminnych.

8. Wybór uzupełniający jednego członka do komisji gminnej.

9. Sprawozdanie z petycyj.